

Протокол № 2

засідання міської комісії з топоніміки

19 травня 2023 року

м. Житомир

На засіданні міської комісії присутні:**Голова комісії:** Ольшанська С.Г.**Заступник голови комісії:** Собчук С.В.**Секретар комісії:** Щастна Г.В.**Члени комісії:** Бабушко О.В., Бондарчук А.І., Бронштейн О.В., Ігруніна С.О., Кондратюк В.І., Кондратюк Р.Ю., Махорін Г.Л. Намесник С.М.**Запрошені:**

- 1) Онопрієнко Т.М. – депутат Житомирської міської ради;
- 2) Баранов І.О. – директор ліцею № 23 ім. М.Очерета;
- 3) Скоріков В.П. – громадянин.

Присутні:

- 1) Шевчук Н. А. – представник юридичного департаменту Житомирської міської ради;
- 2) Димова С. – мешканка будинку за адресою: м. Житомир, проспект Миру, 9.

Веде засідання: голова міської комісії з топоніміки Ольшанська С.Г.Голова комісії запропонувала затвердити такий **порядок денний:**

1. Присвоєння скверу, що розташований за адресою: проспект Миру 9 назви «Сквер Незламних житомирян».
2. Розгляд звернення про переміщення (перенесення) меморіальних дощок Михайлу Очерету, Геннадію Чечурі, Євгену Концевичу.
3. Розгляд звернення стосовно пам'ятної дошки присвяченої барону Івану Максиміліановичу де Шодуару.
4. Звернення щодо перейменування вулиці Вітрука.
5. Розгляд питання про перейменування (впорядкування) назв кладовищ м. Житомира.
6. Розгляд питання щодо демонтажу дошки Олексію Михайловичу Щастному.

Голосували: прийнято одногосно.**Розгляд питань відповідно до порядку денного:**

- 1. Присвоєння скверу, що розташований за адресою: проспект Миру, 9 назви «Сквер Незламних житомирян».**

Доповідала Онопрієнко Т.М. проінформувала, що представляє інтереси мешканців будинку за адресою проспекту Миру, 9, які були ініціаторами надання назви скверу біля їх будинку назви – «Сквер незламних житомирян». Ця назва з'явилась не просто так, ця назва прожита мешканцями, після того як почалась війна підрядник та мешканці продовжували роботи з будівництва скверу. Просить дослухатись до думки мешканців.

Виступили:

Кондратюк Р.Ю., висловив сумніви стосовно слова «незламних» в назві скверу.

Онопрієнко Т.М., повідомила, що в межах скверу є елементи дитячого майданчику.

Бабушко О.В., висловила сумніви стосовно такої назви, де розташовані елементи дитячого майданчику.

Онопрієнко Т.М., зауважила, що житомир'яни це не тільки дорослі люди, цей діти.

Махорін Г.Л., зауважив, що назва хороша і відображає стійкість наших громадян.

Бондарчук А.І., висловила свої сумніви щодо використання слова «житомир'ян», бо є припущення, що це російська калька, правильно не житомир'яни, а житомирці. З цього питання потрібно звернутись до філологів.

Бронштейн О.В. запропонувала назвати «Сквер незламних» та зауважила, що сквер з'явився дуже швидко завдяки співпраці влади та мешканців.

Ольшаснька С.Г. зауважила, що в Положенні міської комісії з топоніміки, є пункт 10.8.

Представник юридичного департаменту: відповідно до пункту 10.8. «під час найменування чи перейменування топонімічних об'єктів Комісія для подальшого громадського обговорення має запропонувати щонайменше 2 назви, одна з яких не повинна бути іменем(псевдонімом) фізичної особи».

Ольшанська С.Г. проінформувала, що по процедурі буде громадське обговорення і запропонувала надати альтернативну назву.

Кондратюк Р.Ю. запропонував альтернативну назву «Сквер мужності», враховуючи розповіді про те, що підрядники, комунальники продовжували мужньо працювати під обстрілами.

Онопрієнко Т.М. проінформувала, про звернення мешканки, яка запропонувала назву «Сквер незалежних».

Димова С. запропонувала назву «Сквер Миру».

Ольшанська С.Г. на голосування запропонувала винести на громадське обговорення назву «Сквер незламних».

Голосували:

За – 9; Проти – 0; Утримались – 2

Рішення прийнято.

Намеснік С.М. запропонував винести на громадське обговорення назви «Сквер незламних» і «Сквер незламних житомир'ян».

Ольшаснька С.Г. зауважила, стосовно назви «Сквер незламних житомир'ян» потрібно консультація фахівців, стосовно правильного висловлювання. Запропонувала написати лист до Державного університету ім. І.Франка стосовно роз'яснень як правильно житомир'ян чи житомирців. Так як «Сквер незламних житомир'ян» і «Сквер незламних» майже однакові назви запропонувала розглянути альтернативні варіанти та розглянути їх на наступній комісії.

Онопрієнко Т.М. зауважила, що прозвітує мешканців про результати засідання та повідомить про необхідність альтернативної назви.

Вирішили: за результатами засідання надіслати лист до Державного університету ім. І.Франка стосовно правильності висловлювання та паралельно розглянути альтернативні назви.

2. Розгляд звернення про переміщення (перенесення) меморіальних дощок Михайлу Очерету, Геннадію Чечурі, Євгену Концевичу.

Доповідає Баранов І.О. зауважив, що на фасаді ліцею № 23 до ремонту розміщувались меморіальні дошки: Михайлу Очерету, Геннадію Чечурі, Євгену Концевичу. На разі, поки незакінчені роботи по старому корпусу меморіальні дошки знаходяться на зберіганні, однак є питання взагалі про розміщення дощок. Зазначив, що працював з Махоріном Г.Л стосовно видатних випускників їх дуже багато в ліцеї №23 і всі вони заслуговують на пам'ять. Однозначно вшанування пам'яті має бути, але іншою формою увічнення. Запропонував в холі закладу зробити інтерактивний музей, можливо з QR-кодами всіх виданих випускників, які заслуговують на вшанування пам'яті.

Махорін Г.Л. зауважив, стосовно меморіальної дошки Євгену Концевичу, що це була унікальна постать, який біля себе збирав українську еліту. Меморіальна дошка виконана з прив'язкою до місця, де він навчався. Зазначив, що потрібно обережно ставитись до таких рішень.

Ольшанська С.Г. зазначила, для більш чіткого сприйняття ідеї створення інтерактивного музею спочатку потрібно зробити його для того щоб побачити як це буде виглядати, бо поки це на словах не сприймається, а потім обговорювати питання перенесення.

Ігруніна С.О. зауважила, що на державному обліку знаходиться меморіальна дошка Михайлу Очерету, якщо буде прийнято рішення по перенесення дошки, тоді потрібно змінювати документи на пам'ятку місцевого значення.

Бондарчук А.І. зауважила, що має бути врахована естетична форма і в освітньому закладі має бути позитивна складова сприйняття.

Ольшанська С.Г. запропонувала взяти звернення закладу до відома і в подальшому, закладу надати пропозиції бачення створення інтерактивного простору, потім зробити виїзну комісію подивитись та відпрацювати, і лише тоді повертатись до питання переміщення меморіальних дощок.

Голосували:

Рішення прийнято одноголосно.

Вирішили: взяти звернення закладу до відома і в подальшому, закладу надати пропозиції (бачення) створення інтерактивного простору, потім зробити виїзну комісію подивитись та відпрацювати, і лише тоді повертатись до питання переміщення меморіальних дощок

Засідання покинув член комісії Махорін Г.Л.

Присутніх членів комісії - 10

3. Розгляд звернення стосовно пам'ятної дошки присвяченої барону Івану Максиміліановичу де Шодуару.

Щастна Г.В. питання вже розглядалось на комісії, але після того від членів комісії не надходили пропозиції та зауваження, тому громадянин Скоріков В.П. звернувся з прохання винести дане питання на комісію.

Доповідав Скоріков В.П. запропонував текст на дошці «Тут мешкав в своїй садибі визначний громадський діяч, меценат, колекціонер і власник картинної галереї барон Іван Максиміліанович Шодуар» (дати народження та смерті).

Намеснік С.М. висловив незрозуміння стосовно того чому комісія знову повертається до вирішення цього питання. Адже на одному із засідань вирішили, що потужно буде проходити підготовка до 135-річчя від дня народження, яке буде у березні 2024 року. У нас є час доопрацювати.

Кондратюк Р.Ю. зазначив, що має примірник тексту та має свої зауваження. Запропонував, щоб кожен член комісії надав свої пропозиції та зауваження, після того можна дійти до єдиної згоди.

Ольшанська С.Г. запропонувала сектору з питань охорони культурної спадщини при Департаменті містобудування та земельних відносин Житомирської міської ради відпрацювати макет з кожним членом комісії, який був поданий і після того, винести на розгляд комісії остаточний варіант.

Скоріков В.П. запропонував, всі пропозиції надавати у письмовому вигляді.

Ольшанська С.Г. зауважила, що Департамент містобудування та земельних відносин відпрацьовує з кожним членом комісії всі зауваження і пропозиції у письмовому вигляді, після того як буде остаточний варіант його буде винесено на розгляд засідання комісії.

Голосували:

Рішення прийнято одноголосно.

Вирішили: департамент містобудування та земельних відносин відпрацьовує з кожним членом комісії всі зауваження і пропозиції у письмовому вигляді, після того як буде остаточний варіант його буде винесено на розгляд засідання комісії.

Засідання покинув член комісії Кондратюк В.І.

Присутніх членів комісії - 9

4. Звернення щодо перейменування вулиці Вітрука.

Доповідала Щастна Г.В. звернення громадянина Бондар-Сковронського Б.П., який просить перейменувати вулицю Вітрука на підставі аргументів наведених з української Вікіпедії. Також, проінформувала членів комісії, що питання стосовно перейменування вулиці Вітрука розглядалось 3 жовтня 2022 на засіданні міської комісії з топоніміки, тоді члени комісії вирішили відкласти дане питання.

Кондратюк Р.Ю. зауважив, що Вітрук наш земляк, служив в той час та чесно виконував свій обов'язок, людина з незаплямованою репутацією.

Намеснік С.М. підтримав Кондратюка Р.Ю. та зазначив, що це пам'ять того покоління, завдяки яким ми не маємо нацистського режиму на нашій території.

Бронштейн О.В. проінформувала, що у книзі «Вулиці Житомира» Г.П. Мокрицького зазначено: «У 1973 р. вулиця дістала назву ім'я Генерал-

майора авіації уродженця Житомирщини, командира 10-ї гвардійської штурмової авіаційної дивізії Андрія Ничипоровича Вітрука, льотчика якої брали участь у визволенні від німецько-фашистських загарбників міст і сіл області».

Ольшанська С.Г. винесла на голосування пропозицію не перейменувати вулицю Вітрука, а заявнику надати обґрунтування, чому комісія дійшла до такого висновку.

Голосували:

Рішення прийнято одноголосно.

Вирішили: не перейменувати вулицю Вітрука, а заявнику надати обґрунтування, чому комісія дійшла до такого висновку.

5. Розгляд питання про перейменування (впорядкування) назв кладовищ м. Житомира.

Доповідала Бабушка О.В. надійшло звернення від КП «Спеціалізований комбінат комунально-побутового обслуговування» Житомирської міської ради стосовно перейменування Російсько-Вільського кладовища на Старовільське кладовище. Однак, відповідно до рекомендацій юридичного департаменту Житомирської міської ради запропоновано розглянути можливість упорядкування назв всіх кладовищ міста Житомира.

Собчук С.В. запропонував змінити назву Російсько-Вільського кладовища назву «Вільське православне кладовище», задля збереження пам'яті.

Кондратюк Р.Ю. зазначив, що в старих метричних дореволюційних книгах писалось «на міському православному кладовищі» або на «Вільському міському кладовищі». Вільське кладовище почали писати тоді, коли з'явилось Смолянське кладовище – для того, щоб розпізнавати два православних кладовища.

Ольшанська С.Г. запропонувала додати до проекту рішення сесії пункт стосовно перейменування Російсько-Вільського кладовища на Вільське кладовище, а над іншими питаннями працювати далі.

Намеснік С.М. запропонував, Юдейське кладовище перейменувати, так як по ньому не має питань.

Ольшанська С.Г. запропонувала внести до додатку проекту рішення Житомирської міської ради "Про перейменування топонімічних об'єктів та об'єктів благоустрою м. Житомира" назв кладовищ, які потребують перейменування (впорядкування), а саме:

- 1) Юдейське кладовище (стара назва Єврейське кладовище);
- 2) Вільське кладовище (стара назва Російсько-Вільське кладовище)

Голосували:

Рішення прийнято одноголосно.

Вирішили: внести до додатку проекту рішення Житомирської міської ради "Про перейменування топонімічних об'єктів та об'єктів благоустрою м. Житомира" кладовища, які потребують перейменування (впорядкування) назв, а саме:

- 1) Юдейське кладовище (стара назва Єврейське кладовище);
- 2) Вільське кладовище (стара назва Російсько-Вільське кладовище)

6. Розгляд питання щодо демонтажу дошки Олексію Михайловичу Щастному.

Доповідала Бабушко О.В. проінформувала, про лист Інституту історії України НАН, в якому на думку інституту, маркувати міський простір постаттю Щастного не варто.

Кондратюк Р.Ю. зауважив, що в листі не наведено жодного факту про участь Щастного у придушенні українських національно-визвольних змагань. Зауваження, про те що Щастний брав участь у російсько-японській війні не коректне. З початком війни, він був мічманом флоту і виконував свій військовий обов'язок. Також, навів приклади нині шанованих героїв, які служили в російській армії: Болбочан Петро – учасник Першої Світової війни, капітан; Греков Олександр Петрович – генерал-хорунжий, остання посада в царській армії генерал-квартирмейстер; Білинський Михайло – контрадмірал українського флоту, до цього мічман Балтійського флоту.

Намеснік С.М. зауважив, що був противником перейменування вулиці Щастного на Дмитра Донцова, який ніякого відношення до Житомира не має. Висловив занепокоєння стосовно знаку, який розміщений на меморіальній дошці. Запропонував демонтувати меморіальну дошку, не через лист Інституту історії України НАН, а через розміщений знак. А також запропонував, в подальшому розмістити інформаційну дошку про Щастного.

Кондратюк Р.Ю. зауважив, меморіальну дошку не демонтувати, а розглянути технічну можливість забрати знак.

Намеснік С.М. запропонував на місце знаку розмістити QR-код.

Собчук С.В. зауважив стосовно необхідності перероблення дошки, якщо це можливо, або демонтувати дошку, а в подальшому зробити інформаційну дошку.

Ольшанська С.Г. винесла на голосування пропозицію демонтувати меморіальну дошку, але в майбутньому на її місці розмістити інформаційну дошку про Щастного.

Голосували:

За – 7; Проти – 0; Утримались – 2

Рішення не прийнято.

Щастна Г.В. пояснила, що утрималась від голосування про демонтаж дошки, тому що у членів комісії є питання саме не до постаті Щастного, а до того знака, який зображений на дошці. Тому запропонувала дізнатися, чи можливо забрати цей знак технічно, а дошку залишити на місці.

Секретар комісії

 Ганна ЩАСТНА

Голова комісії

 Світлана ОЛЬШАНСЬКА